

Анализ от проведена анкета на Фондация „Европейско бъдеще“ в изпълнение на дейност за Доброволческа младежка инициатива – „Подпомагане от страна на младежите, участници в проекта на деца и възрастни, пострадали от наводнения в Карловско“ по проект „ЗдравОтворци“, одобрен от „Национална програма за младежта (2021-2025)“

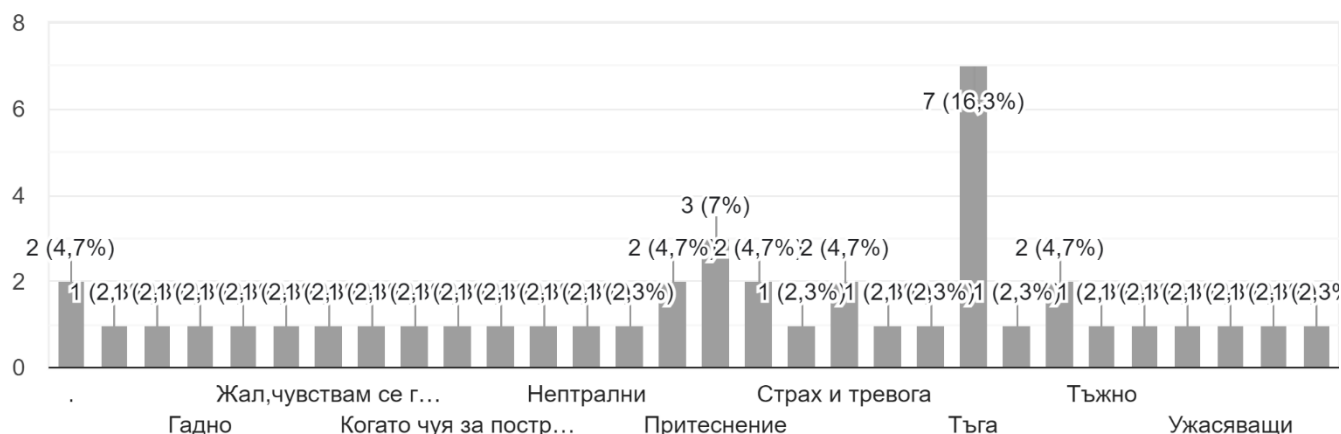
Участниците в изследването са общо 47 лица на възраст 15-17 години, от различен пол, като стремежът е да се запази принцип на баланс. Тоест да има равномерно мненията на лица от мъжки и женски пол. Допитването е анонимно и има за цел да установи от една страна готовността при настъпване на бедствие и от друга да изясни основни възникващи чувства на база определени преживявания на младите. Получените данни от допитването могат да се определят, като достатъчно стабилни. Това е на база отговорите на въпроса – „Някога преживявали ли сте бедствие?“. Почти изравнен е резултатът, като 21 от отговорилите нямат пряко участие, но за сметка на това 25 са преживели такъв вид събитие. Още по-висока тежест за адекватността на допитването се получава, чрез изражението на отговорите на въпросът – „Имате ли близки и/или познати, които са преживели бедствие?“. Болшинството на респондентите 34 имат близки и/или познати, преживели бедствие. Лицата, които нямат преки впечатления са 13.

Един от ключовите въпроси е представен в таблична форма (табл. 1), като амбицията е по този начин да се визуализират интерпретациите на респондентите. Сумарно, отговорите попадат в регистъра на тревожните състояния. Те варират от „притеснение, страх и тревога“, за да достигнат до краен етап, който е дефиниран, като „тъжно“.

Таблица 1 : Какви чувства възникват във Вас, когато чуete за пострадали хора при бедствие?

Какви чувства възникват във Вас, когато чуete за пострадали хора при бедствие?

43 отговора

Друг фундаментален въпрос за целта на допитването, който помага за изясняване на въпросите, на които търсим отговори е „Как ще реагирате ако са Ваши роднини?“. Получените данни, могат да се категоризират, като континуум в една плоскост по заявените евентуални реакции на респондентите. Те са в диапазона на крайно негативното – „Зле - Ще преживея шок., Ще рева, Ще се притесня много, Гадно, Много гадно, Ще се уплаша, Ще се притесня, Рев“. Преминават през друга фаза – „Лошо Ужасно“ и достигат един своеобразен кулминационен момент, който е отразен, като „Ще ми бъде много зле и ще полудея. Откачам“. Налични са и такива, които са в неутрална позиция – „Никак. Не знам“.

На другия полюс са мнения, които са повече обвързани с вид действие на респондентите, в следствие на бедствието, което е претърпяно от техен близък. Там измеренията на отговорите са – „Тъжно но ще помогна както мога, Случвало се е да са мои роднини и бях потресен/а когато разбрах. Ще се тревожа за тях дали са добре“. Тази тенденция има грацията изразена в следните твърдения – „Ще помогна с каквото мога, Тъжно но ще помогна както мога, Бих им помогнала, Ще се притесня и веднага

ще се опитам да се свържа с тях, за да ги попитам дали имат нужда от помощ, Ще помогна някак. „. Още повече желание за незабавно действие откриваме в декларираното – „ Ще звънна на 112, Ще им помогана, Ще звънна да видя дали са добре и ако имам възможност да им помогна, Ще отида веднага за да видя с какво мога да помогна“. Най-ясно обаче това е изразено, чрез сентенцията – „Ако са мои роднини, ще се обърна към тях с незабавна подкрепа и помощ, както и с всичко възможно, за да им помогна да се възстановят от бедствието.“

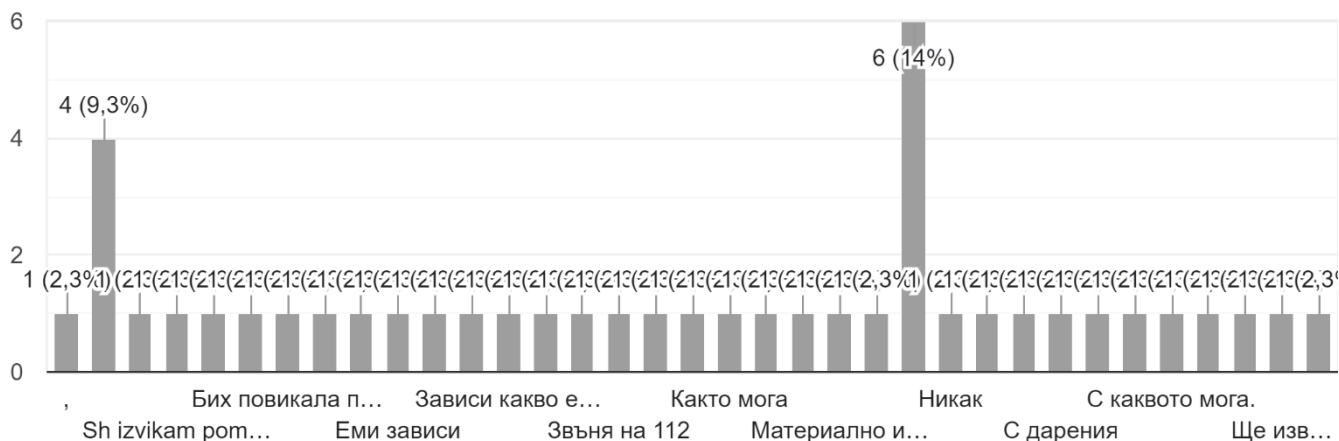
Положително е заявеното от респондентите знание за действията им при настъпване на бедствие. На този въпрос 36 от отговорилите лица са дали положителен отговор, за сметка на 10, които са отговорили отрицателно.

Много различни мнения са предложили анкетираните лица при въпросът, който е ориентиран за видът помощ, която евентуално могат да осигурят. В тази връзка въпросът е предствяен в табличен вид (табл. 2). Освен разнопосочните мнения се наблюдава и безпомощност, която е отразена при отговорите на 6-има от респондентите. Те са отговорили с „незнам“.

Таблица 2 : Как бихте помогнали на пострадали в бедствие.

Как бихте помогнали на пострадали в бедствие?

43 отговора

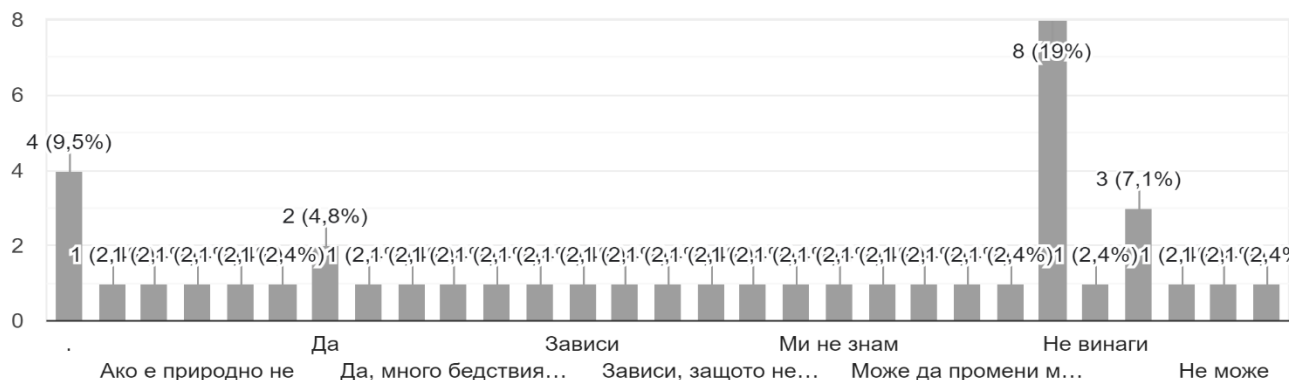

Отговорите на следващия въпрос, също са в широк диапазон и затова отново са представени в табличен вид (табл. 3). Тази пестрота на отговорите, чертае една положителна тенденция, вид стремеж за упражняване на контрол върху случващите се бедствия, за да се минимизират щетите. Обаче е видно от таблицата, че в по-голямата си част участниците са реалисти и закономерно техните отговори са „не, не знам“.

Таблица 3: Може ли да бъде предотвратено едно бедствие? Ако да моля опишете кратко.

Може ли да бъде предотвратено едно бедствие? Ако да моля опишете кратко.

42 отговора

Анализ

Темата „бедствие“ има много измерения. В ранните си години, когато човечеството все още си служи с примитивизма, то решава проблема с бедствията символично. Някои от тези символни традиции са запазени и до днес в съзнанието на хората. Поражда се нужда за контрол върху събитията, които се определят, като бедствия. Особено в случаите, когато става въпрос за хора от близкият кръг.

Допитването има за цел да проучи различни аспекти, касаещи темата „бедствие“, чрез мнението на младежи. В тази връзка възрастовия диапазон на анкетираните лица е 14 -18 години, като се спазва принцип за половото равенство.

Под въпрос остава стабилността и значението на отговорите на анкетираните лица. Един добър индикатор за адекватност са отговорите на въпроса – „Някога преживявали ли сте бедствие?“. Почти изравнен е резултатът, като 21 от отговорилите нямат пряко участие, но за сметка на това 25 са преживели такъв вид събитие. Тези отговори, предполагат по-високо ниво на сензитивност на респондентите за темата. Още по-висока тежест за адекватността на допитването се получава, чрез изражението на отговорите на въпросът – „Имате ли близки и/или познати, които са преживели бедствие?“. Болшинството на респондентите 34 имат близки и/или познати, преживели бедствие. Това още повече засилва изразеното становище за сензитивност. Нещо повече, значимостта на отговорите се очаква да е значителна именно поради отговорите на този въпрос.

Разбираемо е, след като вече се изясни участието на лицата в събития, които се определят, като бедствия да имат една по-ясна картина и представа за своите чувства. Затова не е изненадващо, че сумарно, отговорите попадат в регистъра на тревожните състояния. Те варират от „притеснение, страх и тревога“, за да достигнат до краен етап, който е дефиниран, като „тъжно“. Именно тук може да се потвърди важността на бързината на реакцията за подкрепа, след настъпване на такъв вид събитие. Това поставя в централен фокус най-вече адекватната и бърза психологическа подкрепа при такъв род инциденти.

Нормални са реакциите, които представят лицата на въпросът „Как ще реагирате ако са Ваши роднини?“. Те клонят към крайно негативното – „Зле - Ще преживея шок., Ще рева, Ще се притесня много, Гадно, Много гадно Ще се уплаша, Ще се притесня, Рев“. Преминават през – „Лошо Ужасно“ и достигат един своеобразен кулминационен момент. Този момент изобразява истинското лице на невъзможността за контрол върху ситуацията в едно с евентуалната травма, която може да бъде нанесена. Нещо повече, това е израз на евентуален резултат, ако не бъде приложена адекватна и

навременна помощ. В такъв случай на лицето „Ще му бъде много зле и ще полудее. Ще откачи“. Има и такива, които възприемат друга защита, чрез незнание. Те определят позицията си, като – „Никак. Не знам“.

На този въпрос, обаче има и отговори, дадени от друга перспектива – действена. Там отговорите са – „Ще се тревожа за тях дали са добре, Тъжно но ще помогна както мога, Случвало се е да са мои роднини и бях потресен/а когато разбрах.“. Мненията в този аспект, нарастват прогресивно изразено в – „Ще помогна с каквото мога, Тъжно но ще помогна както мога, Бих им помогнала, Ще се притесня и веднага ще се опитам да се свържа с тях, за да ги попитам дали имат нужда от помощ, Ще помогна някак. „. Един позитивен поглед на ситуацията. Още по-голяма воля за действие разкриваме в декларираното – „Ще звънна на 112, Ще им помогна, Ще звънна да видя дали са добре и ако имам възможност да им помогна, Ще отида веднага за да видя с какво мога да помогна“. Най-ясно обаче това е изразено, чрез сентенцията – „Ако са мои роднини, ще се обърна към тях с незабавна подкрепа и помощ, както и с всичко възможно, за да им помогна да се възстановят от бедствието.“. Тези отговори създават представа, че голяма част от младежите имат готовност за действие и то адекватно, според ситуацията. Този факт е необходимо да се използва за надграждаща база за доразвиване на тези фундаментални ситуативни способности.

В продължение на предходната логическа линия е въпросът за знанието за действията при настъпване на бедствие. На този въпрос 36 от отговорилите лица са дали положителен отговор, за сметка на 10, които са отговорили отрицателно. Получените данни са добри, но имат възможност за растеж.

Следващият въпрос, който е ориентиран за видът помощ, която евентуално младежите могат да осигурят е със смущаващи резултати. Не случайно от таблица 2, може да се разчетът многополюсните отговори. На пръв поглед това е добре да има ясна позиция, но когато тази позиция не се интегрира около едно становище е знак за форма на незнание. Освен разнопосочните мнения се наблюдава и безпомощност, която е отразена при отговорите на 6-има от респондентите. Те са отговорили с „незнам“.

На въпросът, Може ли да бъде предотвратено едно бедствие? На лицата е предложено да дадът описателен отговор. Разнообразието на отговорите, видно от таблица 3 на пръв поглед е с положителен знак. И това се дължи на израстването на научните технологии и знанията ни за природните феномени. Обаче е видно от таблицата, че в по-голямата си част участниците са реалисти и закономерно техните отговори са „не, не знам“. На пръв поглед това е аномалия, обаче не съвсем. Желанието и вярата в технологичния напредък, много често дава илюзорно чувство за контрол. Когато настъпи бедствие и има щети, тогава разочарованието ни от тези технологии е в по-висока стен, което е предпоставка за по висока степен на тревожност. Механизмът на адаптация и преодоляване на ситуативната тревожност, намаля своята способност. От там расте и личностната тревожност, което от своя страна е знак за предстоящо болестно състояние. От друга страна, там където има вид приемане на случващото се тревожността не нараства с такива темпове.